gemeente Moerdijk

RAADSVOORSTEL

Onderwerp: Groenblauwe zone A17, klimaatbos

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s)	:	D.J. Brummans
Datum commissiebehandeling	:	12 oktober 2021
Datum raadsbehandeling	:	4 november 2021
Agendering en agendanummer	:	FI 0701
Fase raadsbehandeling	:	Meningvormend
Zaaknummer	:	297823

Bijlagen:
Ambitie-visie groenblauwe mantel haven Moerdijk

Gevraagd raadsbesluit

1. In te stemmen met de verdere uitwerking van de ambitievisie groenblauwe mantel haven Moerdijk, om te komen tot een voorontwerp van de groenblauwe bufferzone (Klimaatbos A17) bij de haven van Moerdijk;
2. Een budget hiervoor beschikbaar te stellen van € 80.000. Hiervan wordt € 60.000 gedekt door bijdragen van deelnemende partners, de overige € 20.000 kan worden gedekt uit de stelpost nieuw beleid specifiek voor dit onderwerp geoormerkte middelen.

(Publieks)Samenvatting

De klimaatverandering met als gevolg extreme neerslag en lange periodes van droogte, heeft gevolgen voor het havenbedrijf van Moerdijk en de omgeving. De extreme neerslag kan zorgen voor verstoring van bedrijfsprocessen en een niet functionerende infrastructuur op het haven- en industrieterrein. Hevigere neerslag en vaker langdurige periodes van droogte hebben ook gevolgen voor de agrarische gebieden nabij het haven- en industrieterrein. Vanuit een gezamenlijk belang om het havengebied te verbeteren, hebben de betrokken partijen (Havenschap, Brabants milieu federatie Waterschap de Brabants Delta, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Moerdijk en Staatsbosbeheer) de visie groenblauwe mantel haven Moerdijk opgesteld.

Eén van de maatregelen uit de '*Ambitievisie groenblauwe mantel*' is om de zone tussen het haven- en industrieterrein en de A17 te transformeren om zo de genoemde gevolgen van de klimaatverandering te beperken en bovendien om de natuur en beleving te verbeteren. Dit raadsvoorstel betreft alleen de voornoemde zone. De ambitie is om deze zone aan te laten sluiten bij het Natuurnetwerk Brabant (NNB).

De waterpartners op het haven- en industrieterrein Moerdijk hebben een gezamenlijke ambitie om het watersysteem op het terrein te verduurzamen en dit plan draagt eveneens bij aan en is een mooi voorbeeld van klimaatadaptatie. De groenblauwe zone A17 wordt als klimaat- en waterbuffer een robuuste schakel in het ecosysteem van de NL Delta. De betrokken partners zien de (meekoppel)kansen en potenties van dit plan en hebben op deze unieke zichtlocatie al een grote grondpositie.

Om het schetsontwerp van het deelproject 'Klimaatbos A17' uit te werken tot een voorontwerp met bestek, ligt nu dit raadvoorstel waarover een besluit genomen moet worden.

Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Vanuit de ambitie om van de haven van Moerdijk het knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaams Nederlandse Delta te maken is in 2018 het Watermanagementplan (WPM) Haven- en industrieterrein Moerdijk opgesteld. Dit is gedaan vanuit een samenwerkingsverband tussen het havenbedrijf, overheden (Waterschap Brabantse Delta, gemeente Moerdijk, provincie Noord-Brabant en Rijkswaterstaat), organisaties (Brabant Water en Brabantse Milieu Federatie (BMF)) en de bedrijven die zich gevestigd hebben op het haven- en industrieterrein.
In samenspraak met de betrokken waterpartners heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden en kansen van een groenblauwe klimaatbuffer ter hoogte van het haven- en industrieterrein Moerdijk. Dit heeft geresulteerd in de Ambitievisie groenblauwe mantel haven Moerdijk opgesteld door bureau Verhoeven de Ruijter (bijlage 1).

De ambitievisie bevat verschillende uit te werken deelgebieden. De kenmerkendste zijn:
1. Natuurgebied de Appelzak: Het zuidelijke deel wordt als onderdeel van de compensatie ten behoeve van de realisatie van het Logistiek Park Moerdijk (LPM) uitgewerkt en uitgevoerd.
2. Inpassing Interne baan: Onderdeel van de uitwerking en landschapsplan LPM.
3. Landschapspark Plaza: Herstructurering van de gronden voornamelijk door het havenbedrijf, in uitvoering.
4. Groenblauwe zone A17, klimaatbos: Natte natuur en bufferzone tussen het haventerrein en de A17.
5. Herinrichten, realisatie EVZ Aalskreek en Groenstrook Klundert.

Dit voorstel gaat alleen over punt 4, de 'Groenblauwe zone A17, het klimaatbos'.

Enkele deelgebieden volgen een autonoom traject. De partners in het WMP willen gezamenlijk starten met het deelgebied groenblauwe zone A17 (Klimaatbos A17). Om het, in de ambitievisie opgenomen, streefbeeld om te zetten naar een gerichte uitvoeringsstrategie, dient het schetsontwerp uitgewerkt te worden tot een voorlopig ontwerp inclusief kostenraming. In deze visie worden kansen gezien op het gebied van waterberging, ecologie, cultuurhistorie, duurzaamheid, klimaat en uitstraling van het haven- industriegebied.

Belang
De klimaatverandering met als gevolg extreme neerslag en lange periodes van droogte, heeft gevolgen voor het havenbedrijf van Moerdijk en de omgeving. De extreme neerslag kan zorgen voor verstoring van bedrijfsprocessen en een niet functionerende infrastructuur op het haven- en industrieterrein. Hevigere neerslag en vaker langdurige periodes van droogte hebben ook gevolgen voor de agrarische gebieden nabij het haven- en industrieterrein. Vanuit een gezamenlijk belang om het havengebied te verbeteren, hebben de betrokken partijen (Havenschap, Brabants milieu federatie, Waterschap de Brabants Delta, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Moerdijk en Staatsbosbeheer) visie groenblauwe mantel haven Moerdijk opgesteld.

Eén van de maatregelen uit '*Ambitie-Visie groenblauwe mantel*' is om de zone tussen het haven- en industrieterrein en de A17 te transformeren om zo de genoemde gevolgen van de klimaatverandering te beperken en bovendien om de natuur en beleving te verbeteren.
De waterpartners op het haven- en industrieterrein Moerdijk hebben een gezamenlijke ambitie om het watersysteem op het terrein te verduurzamen en dit plan draagt eveneens bij aan en is een mooi voorbeeld van klimaatadaptatie. De betrokken partners zien de (meekoppel)kansen en potenties van dit plan en hebben reeds op deze unieke zichtlocatie een grote grondpositie.

Bij het uitwerken van het voorontwerp dient rekening gehouden te worden met de volgende bouwstenen:

- Het hemelwater van het bedrijventerrein wordt afgevoerd naar het slotensysteem.
- De inlaatsloten laten het water over het maaiveld via de rietzone naar de opvangsloten en plassen lopen.
- De rietzone zorg voor het zuiveren van de hemelwater afvoer (HWA).
- Opvangsloten en plassen bufferen het gezuiverde hemelwater.
- Singels en natte bossen ontnemen deels het zicht op de industrie maar zorgen nog steeds voor voldoende zicht vanaf de A17.

Om het schetsontwerp uit te werken tot een voorontwerp met bestek ligt nu dit raadvoorstel waarover een besluit genomen moet worden. Wanneer dit is toegezegd door de raad zal het plan aanbesteed worden op de mark, waar partijen op kunnen inschrijven voor de uitwerking.

In deze ecologische zone kan zoet water worden gebufferd tijdens extreem natte periodes voor benutting in extreem droge periodes ten gunste van natuur en landbouw. Hierdoor kan het haven- en industrieterrein de wateroverlast en wateronderlast in de omgeving verbeteren en wordt er een stukje cultuurhistorie hersteld. Naast de potentie voor natuurontwikkeling biedt de ecologische zone ook ruimte voor een recreatief gebruik door bijvoorbeeld de werknemers op het haven- en industrieterrein en kan de structuur gebruikt worden voor de natuurlijke zuivering van afgekoppeld hemelwater. De zone kan tenslotte wellicht een bijdrage leveren aan het verminderen van de hittestress op het haven- en industrieterrein Moerdijk en gekoppeld worden aan de initiatieven rondom de ecologische versterking van de Groenstrook Klundert en Appelzak als versterking van het Natuurnetwerk Brabant.

Centrale vraag
Wil de raad instemmen met de Ambitievisie groenblauwe mantel haven Moerdijk en de opgenomen bouwstenen voor de groenblauwe zone A17 en wil de raad daartoe een budget beschikbaar stellen vanuit de reeds in de begroting 2021-2024 gereserveerde middelen voor de nadere uitwerking en uitvoering hiervan?

Beoogd maatschappelijk resultaat

De uitvoering van het project groenblauwe zone A17 heeft de volgende maatschappelijke resultaten:

Vergroenen van het industrieterrein:
De uitvoering van groenblauwe zone A17 is een van de deelprojecten die samen zorgen voor een robuuste waterbuffering en groenstructuur rondom het industrieterrein. Dit komt ten goede aan het leef- en werkklimaat en zorgt voor geoptimaliseerde uitstraling.

Verbeteren van ecologie en klimaat:
De nieuwe natte en droge natuurontwikkeling zorgt voor verruiming en versterking van de ecologie. Daarnaast draagt het bij aan de realisatie van duurzaamheidsdoelen en klimaat. Er ontstaat een waterbufferingsgebied die de natuur in omliggende landbouw ten goede komt. Bij veel neerslag wordt er water langer vastgehouden en gezuiverd en in tijden van droogte is een buffer in het gebied aanwezig.

Kaders
De kaders en rolverdeling zijn binnen het project als volgt:
- Regionale Investeringsagenda (RIA) Regio Breda is ook op dit gebied van toepassing.
- Klimaatstrategie Moerdijk
- VGRP Moerdijk 2021-2024
- Watermanagementplan Haven- en industrieterrein Moerdijk: opgesteld vanuit een samenwerkingsverband tussen het havenbedrijf, overheden (Waterschap Brabantse Delta, gemeente Moerdijk, provincie Noord-Brabant en Rijkswaterstaat), Organisaties (Brabant Water en Brabantse Milieu Federatie (BMF)) en de bedrijven die zich gevestigd hebben op het haven- en industrieterrein.
- Groene troefkaart klimaatadaptatie, Bod Natuurnetwerk Regio West-Brabant, april 2018
    - De gemeente en het waterschap hebben de plicht om ecologische verbindingszone aan te leggen, de EVZ Aalskreek loopt langs de Groenstrook en sluit aan op het Natuur Netwerk Brabant (NNB)
    - als robuuste schakel in het ecosysteem van de NL Delta en Nationaalpark NL Delta i.o.

Argumenten

Pro
Een van de maatregelen uit dit plan is om de zone tussen het haven- en industrieterrein en de A17 te transformeren om zo de genoemde gevolgen van de klimaatverandering te beperken en bovendien om de natuur en beleving te verbeteren.
De waterpartners op het haven- en industrieterrein Moerdijk hebben een gezamenlijke ambitie om het watersysteem op het terrein te verduurzamen en dit plan draagt eveneens bij aan en is een mooi voorbeeld van klimaatadaptatie. De betrokken partners zien de (meekoppel)kansen en potenties van dit plan en hebben reeds op deze unieke zichtlocatie een grote grondpositie.

We realiseren samen de groenblauwe zone A17, die bijdraagt aan de doelstellingen en het imago van de partners:
- Vergroenen aangezicht haventerrein
- Optimalisering van de uitstraling
- Verruimen en versterking ecologie in de groenblauwe zone
- Zichtbaar maken van cultuurhistorie, ligging Moye Keene
- Realisatie van duurzaamheidsdoelen en klimaat
- Optimalisering waterberging en –robuustheid
- Optimaliseren beheer en onderhoudssituatie
- Adaptatie van hitte en potentiële hittestress
- Binding van extra CO2
- Verbetering leef- en werkklimaat
- Positieve impuls vestigingsklimaat

Contra
- Er komt weerstand vanuit het bedrijventerrein op de ontwikkeling van de groenblauwe zone, omdat een zichtlocatie vanaf de snelweg mogelijk in gedrang komt door opgroeiende beplanting.
- Het kan mogelijk stuiten op bezwaren vanuit het bedrijventerrein. Dit kan ondervangen worden door de ondernemers vroegtijdig te betrekken bij proces.
- Er moeten nog grondaankopen gedaan worden. Er is nu geen juridische titel en aankoop gaat uit van vrijwilligheid.

Alternatieven
- De groenblauwe zone wordt niet ingericht of met een eenvoudigere inrichting waardoor niet alle doelstellingen behaald worden. Dit betekent echter waarschijnlijk dat normen om in aanmerking te komen voor subsidies of bijdrages van derden niet beschikbaar komen. Versobering betekent in elk geval minimaal uitstel.

Maatschappelijk draagvlak
De ambitievisie is in samenspraak met de betrokken waterpartners opgesteld en kent een breed draagvlak. Met dit voorstel wordt enerzijds gevraagd kennis te nemen van de ambitievisie en anderzijds wordt een (voorbereidings)budget gevraagd om te komen tot een voorontwerp. In dit proces zal de omgeving nader betrokken worden.
Tijdens het opstellen van de Klimaatstrategie Moerdijk, is de wens om het haven- en industrieterrein beter landschappelijk in te passen met groenblauwe klimaatbuffers door de deelnemers uitgesproken. Deze ambitievisie is een eerste stap in het concreet maken.
Bij de uitwerking van de deelgebieden worden betrokkenen meegenomen.

- Het inrichtingsplan van de Appelzak is geheel in samenspraak met de kern Moerdijk, Staatsbosbeheer, het waterschap en de gemeente opgesteld in opdracht van het Havenbedrijf.
- Inpassing Interne baan: onderdeel van de uitwerking en landschapsplan LPM en gebiedsproces. De trekker is het Havenbedrijf.
- Landschapspark Plaza: Hierbij zijn alle gebruikers binnen het haven- en industrieterrein betrokken. De trekker is hier ook het Havenbedrijf.
- Herinrichten, realisatie EVZ Aalskreek en Groenstrook Klundert. Dit was tot voorkort een project. Dit wordt beëindigd en onder de vlag van de Klimaatstrategie Moerdijk, GRP en het watermanagement opnieuw integraal opgepakt met de omwonende, stadsraad Klundert enzovoort. Eerder bent u daarover geïnformeerd met een raadsinformatiebrief.
  Het project 'klimaatbos groenblauwe zone A17'is onderdeel van de uitwerking van de 'visie groenblauwe mantel'. De overige projecten gaan in de komende jaren behandeld worden.

Financiële consequenties
Het project wordt gefinancierd door de volgende partijen: Havenschap, Brabants milieu federatie (enkel gronden), Waterschap de Brabants Delta, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Moerdijk en Staatsbosbeheer (enkel gronden). Naast financiële middelen of gronden brengen zij samen met de omgeving kennis in om het project te volbrengen.

Financiële doorkijk
De totale financiële kosten voor het project worden als volgt ingeschat:

Grondaankoop: 8 ha a € 80.000/ha:	€ 640.000
Inrichting (incl. Onderzoek, Leges & 10% plankosten)	
Totale plangebied is ca 35 ha, herinrichting ca. 35%: 10 ha	€ 500.000
Kunstwerken	€ 200.000
Totaal	€ 1.340.000

Financiers	Percentage %	Bedrag €
Havenbedrijf	16	215.000
Waterschap	16	215.000
Provincie (en Rijk)	50	670.000
Gemeente Moerdijk	16	215.000
Staatsbosbeheer	-	In natura door inzet van gronden en expertise ten aanzien van realisatie en beheer.

Als voorbereidingsbudget om te komen tot een voorontwerp wordt uitgegaan van een gezamenlijk in te leggen bedrag van € 80.000 evenredig verdeeld over de betalende partners. Voor de gemeente Moerdijk betekent dit een bedrag van € 20.000. De gemeente zelf zal de uitvoering hiervan coördineren waardoor het nodig is een budget beschikbaar te stellen van € 80.000 verdeeld over 2021 en 2022.

Dekking
Van het benodigde budget van € 80.000 wordt € 60.000 gedekt door bijdragen van het havenbedrijf, waterschap en de provincie.
Binnen de stelpost nieuw beleid specifiek voor dit onderwerp geoormerkte middelen is voor 2021 een bedrag gereserveerd van € 215.000 voor het ontwerp en de daadwerkelijke uitvoering. De nu benodigde € 20.000 kan vanuit deze post gedekt worden. Het resterende bedrag van € 195.000 zal doorgeschoven worden naar 2022 en in de conceptbegroting 2022-2025 worden verwerkt.

Subsidieverwerving
- Aanvraag van GOB subsidie voor de ontwikkeling van de ecologische verbindingszone die aansluit op het NNB, deze wordt voor 50% gefinancierd door de provincie.
- Aandragen voor de impulsregeling klimaatadaptatie, maximale bijdrage van het rijk is 1/3 deel.

Communicatie
Er wordt een gezamenlijk (vanuit de betrokken partijen) een persbericht uitgebracht na de vaststelling van het raadvoorstel over het verloop en start van het project. In het watermanagementplan is de communicatiestrategie vastgesteld die ook op der groenblauwe mantel wordt toegepast. De kernboodschap die hierin is vastgesteld uit het watermanagementplan: de grote sprong voorwaarts op het gebied van duurzaam watersysteem en klimaat(adaptatie) voor het haven- en industrieterrein Moerdijk'.

Realisatie: risico's, planning, evaluatie, duurzaamheid en inkoop,
Risico's
n.v.t

Planning
In Q3 2022 is go-no go moment op basis van het voorontwerp en zal er een raadvoorstel voorgelegd worden voor het beschikbaar stellen van het uitvoeringsbudget.

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via telefoonnummer 0168-373414 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 31 augustus 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom A.J. Moerkerke

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 4 november 2021

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 31 augustus 2021;

overwegende dat:
- De klimaatverandering met als gevolg extreme neerslag en lange periodes van droogte, heeft gevolgen voor het havenbedrijf van Moerdijk en de omgeving. Een van de maatregelen uit 'Ambitie-Visie groenblauwe mantel' is om de zone tussen het haven- en industrieterrein en de A17 te transformeren om zo de genoemde gevolgen van de klimaatverandering te beperken en bovendien om de natuur en beleving te verbeteren.

gelet op:
- Regionale Investeringsagenda (RIA) Regio Breda
- Klimaatstrategie Moerdijk
- VGRP Moerdijk 2021-2024
- Watermanagementplan Haven- en industrieterrein Moerdijk

BESLUIT

1. In te stemmen met de verdere uitwerking van de ambitievisie groenblauwe mantel haven Moerdijk, om te komen tot een voorontwerp van de groenblauwe bufferzone (Klimaatbos A17) bij de haven van Moerdijk;
2. Een budget hiervoor beschikbaar te stellen van € 80.000. Hiervan wordt € 60.000 gedekt door bijdragen van deelnemende partners, de overige € 20.000 kan worden gedekt uit de stelpost nieuw beleid specifiek voor dit onderwerp geoormerkte middelen.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 4 november 2021,
de griffier, de voorzitter,

A. Goslings A.J. Moerkerke